

jani raje izselijo v Črno goro, Srbijo in Grško, kot da bi še nadalje ostali pod turško, oziroma pod mohamedansko oblastjo.

Politični ogled.

— Dne 9. januarja: Iz Trsta se poroča, da laška visoka šola (univerza) je tamkaj že v resnici pripravljena. Danes so se namreč začela na trgovski šoli „Revoltella“ pravoslovna predavanja profesorja Benussija. Z otvoritvijo pravoslovnega tečaja v Trstu je vlada nekako pristala na laško zahtevo po ustanovitvi laškega vseučilišča v Trstu. — Predsednik rusinskega državnozbornskega kluba, dr. Lewicki, se je danes pogovarjal z naučnim ministrom Hussarekom o zahtevi rusinskega vseučiliškega vprašanja. Poljaki namreč počejo dovoliti, da bi dala vlada Rusinom vseučilišče. Med Poljaki in Rusini se bodo v tej zadevi vršila prihodnji teden nadaljna pogajanja. — Na Ogrskem so se zopet začeli dogajati zanimivi dogodki. Predsedniku poslanske zbornice, grofu Tisi, ki je znan po svoji brezobzirnosti, napovedujejo njegovi politični nasprotniki dan za dnevom dvoboje. Tisa se je z nekaterimi (z grofom Karolijem in Serchenijem) že dvobojeval, pa je oba premagal. Opozicija mu misli tako dolgo nagajati, da ga napravi politično nemogočega. Več poslancev je zavoljo nameravane volilne preosnove izstopilo iz večinske stranke in se pridružilo opoziciji. — Ruska carica in carjeva mati sta oboleli.

— Dne 10. januarja: Listi javljajo, da se v Trstu še ne ustanovi laško vseučilišče; predavanja, ki se vršijo na trgovski šoli „Revoltella“, so namenjena baje samo za take, ki se hočejo posvetiti trgovstvu. — Danes je zboroval poldosek proračunskega odseka, ki se je bavil z nakupom nekakega zemljišča v Trstu za državne svrhe. — Zunanji politični položaj je vedno bolj zamotan. Rumunija nastopa proti Bolgariji, mirovna pogajanja so prekinjena, evropske velesile se pa vedno bolj oborožujejo. — V Opatiji se je vršil danes sestanek hrvaško-slovenskega zvršilnega odbora, kateri se je posvetoval o političnem položaju hrvaškega in slovenskega ljudstva.

— Dne 11. januarja: Mestna policija v Ljubljani se bo s 1. aprilom poddržavila. — Na Češkem se že pripravljajo vse stranke na nove deželno-zbornske volitve. Češke stranke so sklenile med seboj volilni kompromis (medsebojno pogodbo), od katerega pa so socialni demokratje izključeni. — Na Ogrskem nameravajo uprizoriti socialni demokratje generalni štrajk, kot protest proti nepopolni izpremembi volilnega reda. — Evropske velesile nameravajo pri turški vladi v Carigradu posredovati v smislu, da se doseže sporazumljenje. Politična javnost pa dvomi, da bi se s tem kaj doseglo, ker nočejo odnehati glede svojih zadev ne Turki, ne balkanske zvezne države.

— Dne 12. januarja: Na Dunaj je došel tržaški cesarski namestnik, ki se je baje posvetoval z merodajnimi osebami o ureditvi italijanskega vseučiliškega vprašanja. — Vojni minister Krobatin se je odpeljal z Dunaja v Budimpešto. — Vlado ni mogoče se zelo trudijo, da bi dosegli sporazum med Čehi in Nemci na Češkem, a dosega se jim to še ni posrečilo. Mnogo upanja v doseg sporazuma se polaga na zopetna pogajanja, ki se bodo v kratkem pričela. — Na Francoskem je odstopil vojni minister Millerand. Judje, ki imajo na Francoskem radi svojega bogastva velik vpliv, so zagnali proti Millerandu velik krik, ker je sprejel kot polkovnika v deželno brambo podpolkovnika Paty de Clama, kateri je bil leta 1900 izključen iz francoske armade, ker je kot vojaški preiskovalni sodnik vodil preiskavo proti judovskemu volitvemu Dreyfusu strogo nepristransko. Za novega vojnega ministra je imenovan kolonijski (naselbinski) minister Lebrun.

— Dne 13. januarja: Cesar je danes sprejel v adjenciji nadvojvodo Friderika, načelnika generalnega štaba in več drugih dostojanstvenikov. Vlada je čil in zdrav. — Naš državni zbor bo zopet začel delovati. Dne 16. t. m. ima sejo finančni odsek, dne 17. januarja se bo sestal vodopravni in drugi odseki. Dne 23. se zberejo načelniki klubov, da določijo dnevni red prihodnje seje državnega zbora, ki se bo vršila najbrž dne 27. januarja. Državni zbor bo zboroval samo do 7. februarja. Potem bodo zborovali razni deželni zbori. Pred veliko nočjo državni zbor potem sploh ne bo več zboroval. Delegacije se bodo baje sklicale na 8. maj. — Včeraj so priredili na Ogrskem socialni demokratje več velikih shodov proti nameravani izpremembi volilnega reda. — Pri volitvi predsedstva v viterberški deželni zbor so liberalci popolnoma propadli. Za predsednika je izvoljen konservativec, za podpredsednika pa član katoliškega centra.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

1. nedelja: L. predpustna, Kamit, kralj; Marija in Marta.
2. ponedeljek: Fabian in Štefan, Majorad, opat.
3. torek: Neža, devica in mučenica.
4. sredo: Vincenci, mučenec; Anastazij, mučenec.
5. četrtek: Zoroka Marije Device.
6. petek: Timotej, škof.
7. sobota: Izpreobrnjenec Pavia apostola; Amand.

* **Čenjenim naročnikom.** „Slovenski Gospodar“ je imel lansko leto navadno dvakrat v mesecu po 12 strani in dvakrat po 10 strani. Od zdaj naprej pa se bode v toliko izpremenilo, da bode odsegal 1. st. vedno ali 12 strani ali pa 8 strani, in sicer bode imel najmanj 3krat v mesecu 12 strani in enkrat pa 8 strani, včasih tudi več, tako, da naročniki ne bodo nič prikrašani. To smo morali tako urediti zaradi tiskarne, ker nam namreč povzročajo velike stitnosti, ako moramo tiskati samo 10 strani.

* **Novim naročnikom,** ki se se-le zdaj oglašajo, naznanjamo, da jim 1. in 2. številke že ne moremo več poslati, ker je pošla. — Upravništvo „Slov. Gosp.“

* **Priden širitelj „Slov. Gosp.“** v Novi Stitvi nam je pridobil 11 novih naročnikov, namenjeno nagrado je pa odstopil Slovenski Straži in bo zato eden Slovencev ob ogroženju mejni dobival list zastoj. Živeli posnemalet!

* **Iz šole.** Na slovenski okoliški šoli v Laškem trgu je razpisano učiteljsko mesto. Šola je v I. plačilnem razredu.

* **Mirosljubnost našega cesarja.** Nedavno je bil pri našem cesarju nadkomisar za Avstralijo, George Reid. Temu je cesar rekel: „Dokler jaz živim, se bom prizadeval, da ohranim svetu mir.“

* **Poroka avstrijske nadvojvodinje.** Dne 9. januarja se je poročila nadvojvodinja Eleonora, hči nadvojvode Karla Stefana, z mornariškim poročnikom pl. Knossom. Cesar je dal svoje dovoljenje, da se je smela nadvojvodinja poročiti z navadnim častnikom. — Nadvojvodinja Mehtilda pa se je isti dan poročila s princem Olgiardom Czarotorskim.

* **Zadružni tečaj.** V ponedeljek, dne 13. t. m., se je začel v prostorih Zadrzne Zveze v Mariboru zadružni tečaj, katerega se udeležuje lepo število udeležencev iz raznih krajev Spodnjega Štajerja. Tečaj je otvoril s primernim nagovorom predsednik pododborja Zadrzne Zveze, dr. Hohnjec. Tečaj vodi nadrevizor VI. Pušenjak.

* **Slovenski poslanci v Dalmaciji.** Dne 9. in 10. januarja se je vršil v Splitu socialni tečaj, na katerem so predavali poslanci dr. Korošec, dr. Krek, Jarc, dr. Lampe in župnik Janez Kalan. Tečaj se je vršil v dvorani mestnega gledališča. Dvorana je bila oba dneva polna poslušalcev, ki so z zanimanjem sledili slovenskim predavateljem. — Govorniki so dne 11. t. m. predavali tudi v Sibeniku. Povsod se je povdarjal velik pomen Jugoslovanov za avstro-ogrsko državo ter se izražala potreba, da se Slovenci in Hrvatje skupno borijo za svoje pravice. Izobraževanje ljudstva v tem smislu mora biti naloga vsakega zavednega Jugoslovana.

* **Hrvaško-slovenski katoliški shod.** Kakor se poroča iz Splita, so se slovenski in hrvaški zastopniki zedinili, da se bode letos v drugi polovici avgusta vršil v Ljubljani velik hrvaško-slovenski katoliški shod.

* **„Mladost“**, glasilo slovenskih Orlov, bo od slej izhajalo na mesec enkrat, in sicer vsakega 10. v mesecu.

* **Odlikovana vlakovodja.** Črnogorski kralj Nikita se je dne 26. maja 1912 vozil s posebnim dvornim vlakom iz Ljubljane na Mürzschlag. Z vožnjo je bil tedaj črnogorski vladar tako zadovoljen, da je oba vlakovodja, ki sta vodila dotični vlak, k božičnim praznikom visoko odlikoval. Vlakovodja Alojz Edlhauser in Julij Leimsner, ki oba stanujeta v Mariboru, sta dobila od kralja Nikite Danilov red z zlato medaljo in pohvalnim pismom. Kakor izvemo, sta bila oba železničarja zelo vesela božičnega darila črnogorskega kralja.

* **Dekleta -- socialdemokratije.** V Gradcu se je ustanovilo v nedeljo, dne 12. t. m., novo socialdemokratsko društvo za služkinje. Društvo si je našlo ime „Einigkeit“. Gotovo bo skušala ta socialno-demokratska organizacija vloviti tudi slovenske mladenke, katerih je v Gradcu mnogo v službi. Slovenska dekleta, varujte se rdečkarjev in rdečkaric. Pristopite raje v slovensko društvo „Kres“, ki ima svoje prostore v Prokopigasse 12.

* **Nadomestna volitev deželnega poslanca** za kranjski deželni zbor v mestni skupini Tržič, Radovljica in Kamnik, je razpisana na 4. marca 1913. Dosedaj je zastopal ta okraj pred kratkim umrl liberalni advokat dr. Vilfan. S. L. S. se je že tudi v kranjskih mestih tako ojačila, da upa zmagati s svojim kandidatom.

* **Pijančevanje v Nemčiji.** Tudi med kulturnim nemškim narodom napravlja alkohol grozno razdejavanje. Stari Bismark, ki je rekel, da se Nemci boje le Boga, bi bil pač lahko pristavil: „in pa alkohola bi se morali bati“. V Nemčiji umori alkohol vsako leto 40—500.000 ljudi, 1600 je samomorilcev, 1300 se jih v pijanosti ponesreči, da jih doleti smrt; 200.000 jih pride na leto pred kazenskega sodnika, 53.000 v norišnice; polovica razdrtih zakonov ima svoj vzrok v alkoholu, 70% kaznjencev se naj zahvali alkoholu za svojo kazen. V denarjih pa plača Nemčija za alkohol vsako leto 3809 milijonov mark.

* **Nova iznajdba.** Listi poročajo, da je Anglež pl. Kramer iznašel napravo, da se lahko zveže vozeči vlak s telefonom. Prvi poizkusi so se baje dobro posrečili.

* **Vojaški nabori.** Letošnji nabori novincev se začno najbrže v Avstriji in na Ogrskem že 1. marca; v Bosni in Hercegovini pa 1. aprila.

* **Vojaška taksa.** Opozorjamo, da se vsi tisti, ki niso služili vojake, postavno vezani do 31. januarja se zgledati pri županstvu in izpolniti tozadevne tiskovine. Kdor se ne priglasil do 31. januarja, zapade

denarni kazni in mora plačati vojaško takso. Torej pozor!

* **Liberalci za svoje časopisje.** Od več strani se nam poroča, da se liberalci, posebno liberalni učitelji in uradniki, zelo trudijo za razširjanje „Nar. Lista“, „Slov. Naroda“ in „Sloge“. Za „Narodni List“ krožijo posebne nabiraine pole, namenjene za dobavo novih naročnikov. Liberalci vseh vrst so na delu za razširjenje svojih glasil. In celo nove liste ustanavljajo. V Kranju na Gorénjskem je začel s 1. januarjem izhajati nov liberalni tednik „Sava“. Dandanes vse stranke upoštevajo, da je le tista stranka močna, ki ima zelo razvito in razširjeno časopisje. Trajna moč vsake stranke obstoji ravno v njenem časopisju. Zatorej pa pristaši Kmečke zveze, pomozite svojo glasilo, „Slovenskemu Gospodarju“ do še večjega ugleda in razširjenja s tem, da skrbite, da bo vsaka naša hiša naročena nanj. Skrbite pa tudi, da bo dobival naš list iz vsakega kraja poročila o vseh znamenitejših dogodkih.

* **„Slogi“ v spominsko knjigo.** Naznanite, koliko v graški in celjski Zvezi stoječih Reiffeisenovk shaja z lastnimi vlogami in koliko imajo kredita, ako želite še nadalje kaj razpravljati o zadružništvu. Povemo vam namreč, da od članice ljubljanske Zadr. zveze na Štajerskem komaj ena petina rabi kredit, 4 petine članice ima mnogo odvisnega denarja. Poskrbeli vam bomo računске zaključke, ko nam daste zgoraj omenjene podatke. Pavšalna sumničenja brez številk opustite, ker se zna to početje maščevati!

* **Duhovni dostojanstvenik** je baje pisal iz Maribora „Sloginemu“ uredniku pismo, ki ga je „Sloga“ tudi objavila. Posvoji vsebini je to pismo brezpomembno in je očitno tudi zgrešilo svoj naslov; zakaj naravnost otročeje bi bilo, našemu časopisju in naši stranki, ki že več let vodi iz narodnih ozirov najostrejši boj proti Nemcem v deželi, očitati pomanjkanje narodne zavesti. Ta očitek v polnem obsegu zadeva slovenske liberalce, ki se proti naši stranki in njenemu narodnemu boju družijo z Nemci in nemškutarji, zadeva liberalno slogaško in neslogaško časopisje, „N. List“, „Sloga“ itd. To pismo tudi ni bilo pisano v Mariboru, kar je že razvidno iz njegovega sklepa: „S kolegijskim pozdravom!“ V Mariboru namreč ni nobenega duhovnika, ki bi bil kolega ali tovariš liberalnemu uredniku. Pač pa to pismo močno diši po tistem „veleuglednem duhovnem dostojanstveniku“ ob Sotli ki ga je „Sloga“ v zadnji številki s čestitko imenovala za „duhovnega svetovalca“.

* **Ostrejša sapa.** „Sloga“ prinaša ta-le dopis: „Slovenski Gospodar“ bo nehal; Ne pošiljajte naročnin! Zadnje 3 tedne je tako hudo posval na „Sloga“ in na razne neljube mu osebe, robantil in divjal, da so se pokazali na njem vsi znaki pasje stekline. Odpeljali so ga v Pasturjev zavod na Dunaju. Pa kakor je slišati, ni upanja, da bi ozdravel. Hin bo!“ — Na tako pisavo ne bomo odgovarjali, govori sama dovolj glasno.

* **Slovenska obstrukcija** v štajerskem deželnem zboru neizmerno bode v oči Nemcem in vsem neprijateljem našega ljudstva. Zakaj pa so začeli naši poslanci obstrukcijo? Ker je postajala nemška predrznost vedno večja. Hoteli so spraviti deželni šolski svet popolnoma v svoje roke, prepovedati rabo slov. jezika in nam prikrajšati tudi gospodarske prispevke. Če hoče kdo izmed Slovencev hlapčevati Nemcem, je zelo žalostno. Toda večina naroda je nezadovoljna z nemško vlado v deželi in se veseli, da so to nevoljo njeni poslanci z obstrukcijo predstavili celemu svetu. Zavedni Slovenci pa bodo zavedno branili svojo narodno čast. Ravno sedaj je prišel čas, da stojimo trdno in se ne damo od nobene sile premagati.

* **Deželnozbornske volitve** se zadnji čas uprava v mnenje, da se na Štajerskem Slovencev prav dobro godi in da je obstrukcija popolnoma nepotrebna. To mnenje zastopajo med Nemci nemški listi, med Slovenci pa nemškutarji in liberalni. Kam to prizadevanje meri, je čisto jasno. V sedanji dobi, ko vse govori, da je treba nasproti Slovencev in Hrvatov v državi pravičnejše nastopati, hoče nemško-slovenska liberalna zveza dokazati, da se štajerskim Slovencev prav dobro godi. Mi bi naj ostali na vsak način še nadalje hlapci Nemcev, katerim je treba le plačevati, ki pa nimajo nobenih pravic, da bi zahtevali pri razdeljevanju deželnega denarja tudi svoj delež. O ta zaslepljenost naših liberalnih Slovencev! Rajši grejo z Nemci, nego da bi z nami vred zahtevali pravice za svoj narod. Deželnozbornske volitve so res že potrebne, da bo ljudstvo povedalo liberalcem še enkrat svoje mnenje.

* **Soc. demokratje** lovijo kmečke delavce v svoje mreže. L. 1909 so ustanovili socialni demokratje v Nemčiji „Zvezo lesnih, poljedelskih in viničarskih delavcev“. Ta organizacija šteje sedaj že 511 podružnic s 17.239 člani, med katerimi je 6392 poljedelskih, 3730 lesnih in 5717 graščinskih delavcev ter 1400 viničarjev. Ta rdeča organizacija zelo napreduje. Leta 1909 je štela 4691, leta 1910 9534 in leta 1911 že 15 tisoč 696 članov. Organizirani delavci so vplačali v zvezino blagajno 167.846 mark, od katerih se je izplačalo za podpore bolnikom 17.617, za podpore brezdelnih poslov 4434 in za pravno varstvo, to je za socialno-demokratske advokate 10.208 mark. Vsa ostala svota je ostala v blagajni, oziroma se je porabila za razna plačila voditeljev te organizacije. Rdeči voditelji so zanesli tudi med kmečko delavstvo svoje pogubonosi evangelij. Enako se bo zgodilo tudi v naših krajih, ako naše kmečke delavce ne bomo organizirali. V bližini železnice, tovarni in cest se socialistični nauki je itak zelo širijo. Kakor hitro pa dobijo rdečkarji naše delavce na deželi v svoje kremplje, potem je začen